

Infrastrukturdepartementet
Enheten för transportinfrastruktur och planering
Ämnesråd
Göran Roos

Stockholm
2021-12-20

Vår referens
Philip Thunborg

Dnr
I2021/02381

Remissyttrande avseende rapporten Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet (Ds 2021:25)

Företagarna har givits tillfälle att bidra med ett yttrande gällande ovan rubricerad rapport och lämnar härmed följande synpunkter.

Sammanfattning

Utredaren har haft i uppdrag att ta fram underlag för hur en avveckling av driften och verksamheterna vid Bromma flygplats kan möjliggöras och vilka åtgärder som behöver vidtas. Uppdraget har alltså innefattat *hur*, inte *om*, en avveckling kan genomföras.

- Pandemin har radikalt minskat antalet passagerare i flygtrafiken, men även under åren precis innan pandemin kunde en viss nedgång skönjas i den svenska inrikestrafiken. Flera orsaker kan ha varit bidragande till den noterade nedgången – exempelvis ekonomisk stagnation, nationell flygskatt, ökad debatt om flygets klimatpåverkan och minskat trafikutbud.
- I direktiven är tidsperspektivet för en förtida avveckling formulerat som ”snarast”, där utredaren bedömer att Bromma flygplats och dess verksamheter kan vara avvecklade inom en period på tre till fem år. Det vill säga tidigast år 2025 och senast år 2027.
- Utredaren bedömer att det finns ledig kapacitet på Arlanda flygplats under de närmsta åren som kan ta över trafiken från Bromma flygplats. I det längre perspektivet finns inga uppskattningar kring Arlandas kapacitet.
- Utredaren bedömer att en avveckling av Bromma flygplats varken ökar eller minskar klimatpåverkande utsläpp. Klimateffekterna är således försumbara. Det finns samhällsekonomiska nyttor med att avveckla Bromma flygplats (främst minskad bullerexponering), men de är eventuellt lika stora som förlusterna (främst i tillgänglighet).

Företagarnas sammanfattande synpunkt avseende en skyndsam avveckling av Bromma flygplats är att ett sådant beslut måste föregås av en försäkran att Arlandas långsiktiga kapacitet säkras. För näringslivet har Bromma flygplats länge varit en viktig knutpunkt för att binda samman Sveriges regioner, där flygplatsen agerar som nav för företag i hela landet. Bromma flygplats centrala placering är en viktig förutsättning för näringslivsutvecklingen både i och utanför Stockholm.

En säkrad kapacitet på Arlanda, som tillgodoser tillgänglighet till och från Stockholmsområdet, innefattar såväl ökad kapacitet på själva flygplatsen som förstärkningar av infrastrukturen runt om Arlanda.

Företagarnas synpunkter

Sverige är till ytan EU:s tredje största land och inget annat land i unionen har lika långt mellan landsändarna som vi har. Företag utanför storstäderna är ofta direkt beroende av flyget för att snabbt kunna möta kunder och leverantörer och knyta affärsförbindelser i en allt snabbare och allt mer globaliserad värld.

Sverige har en på många håll eftersatt infrastruktur, inte minst vad gäller järnvägsnätet, som leder till längre res- och transporttider och förseningar enligt Trafikverkets egna underlag för transportinfrastrukturen. Att transporter sker på ett snabbt och enkelt sätt oavsett var i landet man utgår från är därför viktigt för såväl ekonomiska som sociala ändamål. I detta avseende har övriga färdmedel svårt att konkurrera med flyget. Ett utvecklat och hållbart transportsystem, där fokus riktas mot att minska utsläppen, bidrar till ökad tillgänglighet i hela landet och ökad livskvalitet. Tillgängligheten är även avgörande för ökat välstånd och för den regionala utvecklingen. För det svenska näringslivet och företagandet är tillgången till flyget, både in- och utrikes, väsentlig för att kunna vara konkurrenskraftig i en global ekonomi.

För näringslivet har Bromma flygplats länge varit en viktig knutpunkt för att binda samman Sveriges regioner, där flygplatsen agerar som nav för företag i hela landet. Flygplatsens centrala placering är en viktig förutsättning för näringslivsutvecklingen både i och utanför Stockholm. Alternativet att lägga ner Bromma flygplats utan att först garantera en långsiktig kapacitet på Arlanda flygplats skulle innebära ett hårt slag mot svenska företag, konkurrenskraften och regional utveckling.

Vi delar därför utredarens bedömning att regeringen bör informera riksdagen om vilka åtgärder man avser vidta i förhållande till Swedavia för att bolagets verksamhet ska avvecklas och vilka steg man avser ta för att säkerställa en tillräcklig kapacitet på Arlanda, så att regeringen har riksdagens stöd i att ta bort Bromma flygplats i det nationella basutbudet.

Tillgängligheten till Arlanda flygplats är sämre än till Bromma flygplats, vilket innebär en tillgänglighetsförlust vid den tidpunkt då Bromma flygplats är avvecklad. Utredaren pekar dessutom på att brister i transportinfrastrukturen runt Arlanda kommer att bli påtagliga i takt med att området och regionen växer. Företagarna instämmer i denna bedömning och anser därför att det måste finnas en plan för åtgärder som skapar en tillfredsställande tillgänglighet till och från Arlanda på både väg och järnväg.

Coronapandemin har onekligen påverkat flyget dramatiskt och det är ännu oklart i vilken takt resandet kommer utvecklas under kommande år. Som utredaren själv påpekar är klimateffekten av Bromma flygplats avveckling försumbar och de samhällsekonomiska vinsterna antas kunna vara lika stora som förlusterna. En skyndsam avveckling kan innebära att Bromma är avvecklad som flygplats inom tre till fem år. Givet den särskilda situation som vi befinner oss i kan det finnas skäl att omvärdera huruvida en sådan snabb process bör inledas innan det finns tillräcklig information om vilken kapacitet som kommer krävas för att Arlanda långsiktigt ska kunna ta hand om flygtrafiken och dess resenärer.

Avveckling av Bromma flygplats måste föregås av en försäkran att Arlandas långsiktiga kapacitet säkras. Företagarna representerar företagare verksamma i hela landet. Tillgången till goda kommunikationer till och från Stockholm är av stor vikt för konkurrenskraften och företagsklimatet i alla Sveriges regioner.

företagarna

Philip Thunborg
Näringspolitisk expert
Företagarna

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00